CVIČEBNICE

pro souhrnné opakování před zkouškou z kurzu *Základy lékařské terminologie* (B00363; 1. LFUK)

Jan Hřibal

① Výrazy z levého a pravého sloupce daného řádku uveďte do závislosti tak, aby výsledné spojení mělo věcný i gramatický smysl (tj. v některých případech bude nutno obrátit pořadí):

canalis pterygoideus	*arteria*	_____
corpora cavernosa	*trabeculae*	_____
cutis	*sulci*	_____
dorsum pedis	*lymphangitis*	_____
facies plantares	*digiti*	_____
fractura compressiva	*os frontale*	_____
ganglion submandibulare	*radix sympathica*	_____
glandulae periurethrales	*zona*	_____
labia pudendi	*frenulum*	_____
matrix unguis	*crista*	_____
meatus medius	*atrium*	_____
medulla	*ossa*	_____
musculi fibulares	*retinaculum*	_____
musculus levator ani	*arcus tendineus*	_____
nervus abducens	*nucleus*	_____
processus transversus	*fovea costalis*	_____
rami posteriores	*nervi sacrales*	_____
sinus pilonidalis	*excisio totalis*	_____
steatosis	*hepar*	_____
vena azygos	*nodi arcus*	_____
vertebra lumbalis quinta	*fractura*	_____

② Převeďte termíny do opačného čísla tak, aby řešení dávalo věcný i gramatický smysl:

appendix omentalis _____

cartilagines alares minores _____

crura membranacea ampullaria _____

ductuli efferentes testis _____

ductus biliferi interlobulares _____

excoriatio extremitatis superioris převeďte vše _____

foramina sacralia anteriora _____

ligamenta metatarsalia interossea _____

massae laterales _____

metastasis carcinomatosa pulmonis převeďte vše _____

musculus abdominis _____

nervi supraclaviculares intermedii _____

nodi haemorrhoidales interni _____

rami cutanei cruris mediales _____

ramus alveolaris superior _____

seminoma testis převeďte vše _____

sulcus sinus petrosi převeďte vše _____

ulcus pepticum ventriculi cruens _____

vasa recta _____

vulnus sclopetarium _____

③ K níže uvedeným českým vyjádřením uveďte odpovídající odborný termín (tzn. v mnoha případech nelze doslovně překládat). Termíny lze uvádět i v jejich adaptovaných podobách:

obtížné prořezávání zubů	
léky zvyšující pocení	
rozpad kostní tkáně jako jeden z příznaků syfilidy	
typ dislokace, kdy fragment rotuje v ose	
termín synonymní s termínem ´vomitus´	
prostor ohraničený fascií a obsahující skupinu svalů	
oficiální anatomický termín označující ´čípek děložní´	
otevření a zprůchodnění dýchacích cest protětím ligamentum cricothyroideum	
termín opozitní k termínu ´congenitus´	
nebezpečí z prodlení	

④ Utvořte gramaticky i věcně smysluplná spojení, aniž změníte slovosled (případné číslovky i zkratky slovně rozepisujte). Výsledná slovní spojení přeložte do češtiny.

Fr. – ATC – dx. – cum – disloc. – et – cum – laesio – lig. – deltoideus – et – syndesmosis

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

M. – Crohn[1] *– cum – tumor – malignus – in – pelvis – minor – origo – ignotus*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

M. – ischaemicus – gr. – IV. – extr. – inf. – l. utr.

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

V. – punctus – insultatio – ante – annus – 3 – effectus

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – AE – sin. – propter – tu – ovarium – l. sin. – cum – meta (sg.) *– ad – rectum*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

[1] Nesklonné substantivum, eponymum.

St. p. – o. – propter – aneurysma – aorta – abd.

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – divulsio – anus – propter – nodus (pl.) *– haemorrhoidalis – internus – prolabens*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – hemicolectomia – l. dx. – propter – adenoCa – caecum – generalis.

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – HyE – c. – AE – bilat.

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – poliomyelitis – cum – paresis – bilat. – extr. (pl.) *– inf.*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

St. p. – res. – rectum – ant.[2] *– cum – dehiscentio – anastomosis – ante – annus – X*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

[2] Jedná se o tzv. nízkou přední resekci rekta, při níž se zachová řitní svěrač.

Subileus – chronicus – ex – adhaesio (pl.) *– cum – obstipatio – chronicus*

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

Vv. – contusolacerus – digitus – II., – III. – et – IV. – man. – dx. – insultatio – effectus

latinsky: _____

_____

česky: _____

_____

⑤ Přeložte do latiny (číslovky pište slovy, neužívejte zkratky):

Břicho na pozorování, těhotenství ve 3. měsíci, stav po fyzickém napadení a pohmoždění břicha.

_____

_____

Četné odřeniny a sufuze horních i dolních končetin, zejména pravé dolní končetiny.

_____

_____

Embolie plicních tepen léčená v dávné době léky proti srážlivosti.

_____

_____

Mnohočetná hluboká kousnutí obličeje, především na pravé straně, částečně na levé straně.

_____

_____

Nekróza anastomózy kyčelníku po resekci kvůli karcinoidu před osmi dny.

_____

_____

Nestabilní zlomenina báze výběžku čepovce a proleženiny druhého stupně patní oblasti na obou stranách.

_____

_____

Podvrtnutí levého kolene s velkým podkožním hematomem způsobené pádem.

_____

_____

Pokus o sebevraždu kvůli depresivnímu a úzkostnému syndromu před dvěma měsíci.

_____

_____

Resekce žaludku kvůli vředové chorobě žaludku a dvanáctníku před mnoha lety.

_____

_____

Stav po mnoha operacích kvůli akutnímu sterkorálnímu zánětu pobřišnice.

_____

_____

Tepenná hypertenze s trombózou pravé hrdelní žíly a odlomení zobcovitého výběžku loketní kosti.

_____

_____

Stav po amputaci levé dolní končetiny v bérci kvůli nekróze a ischemické gangréně.

_____

_____

⑥ Vysvětlete význam následujících termínů (prvních 20 je uvedeno v originální latinské podobě, dalších 20 ve formách adaptovaných do češtiny). Ve výkladech užívejte pokud možno čistou češtinu, aby bylo zřejmé, že významu termínů rozumíte:

*coprolalia:*_____

*dipsotherapia:*_____

ectasis corneae: _____

*fractura pertrochanterica:*_____

*haemangioma:*_____

*haemoperitoneum:*_____

*hyperuricaemia:*_____

*cholecystoieiunoanastomosis:*_____

*meningocele:*_____

*meroacrania:*_____

oligochromaemia: _____

omarthrosis: _____

otopyorrhoea: _____

oxygenotherapia: _____

phonophobia: _____

polymenorrhoea: _____

proctocolitis: _____

pyelonephritis: _____

rhachischisis: _____

typhlectasia: _____

akrodystonie: _____

alopecie: _____

anonychie: _____

artrocentéza: _____

diprosopie: _____

eflorescence: _____

gastroenteritida: _____

gerontopsychiatrie: _____

hirsutizmus: _____

hypokinospermie: _____

kauzální terapie: _____

mastitida: _____

myosalpingitida: _____

oligofrenie: _____

ortopnoe: _____

pancytopenie: _____

platyspondylie: _____

subarachnoidální hemoragie: _____

tromboflebitida: _____

xerocheilie: _____

⑦ Napište recepty dle následujících zadání:

I)

Předepište přípravek k léčbě dermatóz a lehčích forem atopického ekzému. Má obsahovat 0,2 g prednizolonu (Prednisolonum); 4,2 g oxidu zinečnatého (Zinci oxidum); dále bílý vosk (Cera alba) a bílou vazelínu (Vaselinum album), obojí v množství 10,4 g. Zbytek přípravku činí rafinovaný mandlový olej (Oleum amygdalae raffinatum) tak, aby celkové množství činilo 100 g. Ze složek se míchá mast, kterou uložte do kelímku a doporučte 1-2x denně tence nanášet.

II)

Předepište tekutý zásyp s mentholem a lihem. Má obsahovat 1 g levomentholu (Levomentholum), dále oxid zinečnatý (Zinci oxidum) a mastek (Talcum), obojí v množství 25 g, dále pak 9 g ethanolu 96% (Ethanolum 96 %). Směs doplňte glycerolem 85% (Glycerolum 85 %) a čištěnou vodou (Aqua purificata) v poměru 1:1 do celkového množství 100 g. Smícháním všech zmíněných složek vznikne suspenze. Doporučte 1-2x denně potírat postižená místa.

III)

Předepište antimigrenózní čípky, které budou v celkovém množství obsahovat 10 g paracetamolu (Paracetamolum); 50 mg ergotaminu (Ergotamini tartras, gen.sg. tartratis); 250 mg diazepamu (Diazepamum); 1 g fenobarbitalu (Phenobarbitalum) a 5 g kofeinu (Coffeinum). Tyto látky doplňte ztuženým tukem (Adeps solidus) do celkové konečné hmotnosti 100 g. Všechno smíchejte, aby vznikly čípky, a vytvořte 50 čípků. Doporučte při bolesti zavést do konečníku jeden čípek, max. 2x denně.

⑧ Slovně rozepište příslušná recepturní vyjádření a přeložte je do češtiny:

aa 0,5 _____ =

_____

aa ad 0,2 _____ =

_____

ad man. med. _____ =

_____

D. ad sac. papyr. _____ =

_____

D. S. _____ = _____

Exp. orig. No I _____ =

_____

q. s. ut f. supp. pro inf. _____ =

_____

Rp. _____ = _____

S. s. v. _____ = _____

Sterilis. _____ = _____

⑨ Určete účinky následujících léčiv a názvy prvních čtyř převeďte do nom.sg.:

expectorantia _____ *sg.* _____

hidrotica _____ *sg.* _____

laxantia _____ *sg.* _____

purgantia _____ *sg.* _____

roborantia _____

vasoconstringentia _____